

P12 Klinická mikrobiologie III – vyšetřování u urogenitálních infekcí

K nastudování: speciální bakteriologie z vašich vlastních protokolů

Infekce močových cest

Úkol 1: Odběr a transport moče

Podle výkladu učitele zaškrtněte, které věty o odběru a zasílání moče jsou správně/špatně.

Vyšetření moče je vhodné u nekomplikované a nezbytné u komplikované cystitidy ☐ správně ☐ špatně
Mikrobiologové doporučují použití katetrizované moč jako rutinní způsob odběru moče na bakteriologické vyšetření ☐ správně ☐ špatně
Při bakteriologickém vyšetření moče není podstatné, zda se při odběru proud moče dotýká při odběru předkožky (u mužů) či malých stydkých pysků (u žen) ☐ správně ☐ špatně
Zevní ústí uretry je třeba před odběrem na bakteriologické vyšetření pečlivě omýt, případně i lehce desinfikovat ☐ správně ☐ špatně
Nádobka, do které pacient močí, musí být sterilní ☐ správně ☐ špatně
Zkumavka, ve které se posílá moč, musí mít žlutý uzávěr ☐ správně ☐ špatně
Není-li moč běžně odebrána, musí žádanka o vyšetření obsahovat informaci, zda jde o moč katetrizovanou, punktovanou, nebo zda jde o vzorek z permanentního močového katetru ☐ správně ☐ špatně
Moč z permanentního katetru má v bakteriologické diagnostice stejný význam jako moč katetrizovaná přímo za účelem vyšetření ☐ správně ☐ špatně
Vzorek moče musí být dodán do laboratoře do dvou hodin po odběru. Pokud to není možné, je nutno jej uchovat v ledničce ☐ správně ☐ špatně
Vzorek moče je při diagnostice kapavky lepší než výtěr z močové trubice ☐ správně ☐ špatně

Úkol 2: Očkování vzorku moče

Sledujte svého učitele, který vám bude demonstrovat očkování vzorku moče (nebo sledujte videoklip se stejným tématem, je-li k dispozici). Vyplňte prázdná místa v následujícím textu:

Vzorek moče je očkovan kalibrovanou kličkou, vyrobenou z _____. Termín “kalibrovaná” znamená, že je vyrobena tak, aby měla určitý objem, konkrétně _____. Vzorek moče se očkuje na dvě půdy: _____ a _____. Místo druhé z nich bychom také mohli použít _____ nebo _____. Po naočkování je vzorek inkubován přes noc v termostatu při _____°C.

Úkol 3: Vyhodnocení semikvantitativní kultivace moče

Po naočkování a inkubaci (vizte Úkol 2) vyhodnocujeme misky s výsledkem kultivace vzorku moče. Počítáme kolonie (nebo jejich počet odhadneme) a přepočítáme na počet bakterií v mililitru původní moče.

Vyplňte následující tabulku. Poté vyhodnoťte předložené vzorky moče kvalitativně (= o jakého mikroba jde) a semikvantitativně (= jaké je jeho přibližné množství a co to podle všeho znamená).

Počet kolonií na agaru	Počet bakterií v mikrolitru původní moče (μl)	Počet bakterií v mililitru původní moče (ml)	Interpretace
<10			
10–100			
>100			

Kód pojišťovny 1 1 1	požaduje díl A	IČP 7 2 1 2 3 4 5 6	Datum	Čís. dokladu	Poř. č.
		Odbornost 7 8 9	1 5 : 1 2 0 8	provedl díl B	
POUKAZ NA VYŠETŘENÍ / OŠETŘENÍ					
Pacient	Karolína Červená				
Č. pojištěnce	F1956	Dg.:	Akutní cystitis		
Variabilní symbol					
Odeslán ad:					
Požadováno:	moč běžně odebraná na bakteriologické vyšetření				
Poznámka:					
72 Dr. Mikrob Strašlivý 123 praktický lékař 456 G. pozitivní 8. Brno	Dne:				
razítko a podpis lékaře	razítko a podpis				
VZP-06w/1999					

Tabulka pro zapsání výsledku Enterotestu 16:

ONPG	1H	1G	1F	1E	1D	1C	1B	1A	2H	2G	2F	2E	2D	2C	2B	2A
+	černá	modrá	červená	modrá	červená	zelená	černá	modrá	modrá	žlutá	žlutá	žlutá	žlutá	žlutá	žlutá	žlutá
-	bezbarvá	zelená	žlutá	zelená	žlutá	žlutá	bezbarvá	žlutá	žlutá	zelená	zelená	zelená	zelená	zelená	zelená	zelená
?																
1	2	4	1	2	4	1	2	4	1	2	4	1	2	4	1	2
Kód:	Identifikace					% pravd.					T index					

Pacientka: Karolína Červená *1952 Dg.: akutní cystitis			
Vzorek: moč běžně od. Objednavatel: Dr. Mikrob Strašlivý			
Růst na krevním agar:	Růst na Endově agar:	Závěr:	Interpretace:
Kvantita	Výsledek Enterotestu 16		

Test citlivosti na antibiotika

Ampicilin AMP	R < 14 S ≥ 14		Tetracyklin* TE	R < 12 S ≥ 15	
Cefalzolín KZ	R < 14 S ≥ 18		Cefuroxim CXM	R < 18 S ≥ 18	
Ko-trimoxazol SXT	R < 13 S ≥ 16		Norfloxacin NOR	R < 19 S ≥ 22	
Nitrofurantoin F	R < 11 S ≥ 11				

zapisujte C = citlivý, R = rezistentní, případně I = intermediární

*výsledek testu citlivosti platí i pro doxycyklin

Konečný závěr a doporučení léčby: _____

Úkol 4: Interpretace a léčba infekcí močových cest

V následující tabulce je v každé buňce (kromě buněk prvního sloupce) **jeden nesprávný termín**. Udělejte tečku k termínům, které považujete za nesprávné. Poté svůj výběr ověřte za pomoci učitele a **přeškrtněte termíny, které jsou definitivně prohlášeny za nesprávné**.

Klinická situace	Nejpravděpodobnější patogeny	Lék volby pro počáteční léčbu	Alternativní léčba (alergie apod.)
Asymptomatická bakteriurie (ABU) těhotné ženy	<i>Escherichia coli</i> <i>Klebsiella pneumoniae</i>	nitrofurantoin* ofloxacin	amoxicilin linezolid
Asymptomatická bakteriurie (ABU) ostatní situace	<i>Streptococcus pyogenes</i> <i>Enterococcus sp.</i>	bez léčby nitrofurantoin	bez léčby cefuroxim
Akutní nekomplikovaná cystitida (komunitní, tj. „ne-nozokomiální“)	<i>Clostridium sp.</i> <i>Escherichia coli</i> <i>Staphylococcus saprophyticus</i> <i>Klebsiella pneumoniae</i>	ciprofloxacin nitrofurantoin	ko-trimoxazol (ko-)amoxicilin vankomycin cefuroxim
Akutní pyelonefritida	<i>Escherichia coli</i> <i>Bacteroides fragilis</i> <i>Klebsiella pneumoniae</i> <i>Proteus sp.</i>	(ko-)amoxicilin cefuroxim nitrofurantoin	ko-trimoxazol norfloxacin imipenem

*kromě prvního trimestru a druhé poloviny třetího trimestru

Infekce pohlavních cest**Úkol 5: Odběrové metody u STI a ostatních infekcí pohlavních orgánů**

Najděte vhodné výtěrky či jiné odběrové metody pro následující klinické situace (podezření na konkrétní choroby). Pro některé z nich je vhodná více než jedna metoda. Použijte číslice 1 až 6 pro označení svého výběru. Opravte svůj výběr s pomocí učitele.

Bakteriální vaginóza

Aerobní vaginitida

Poševní mykóza

Kapavka

Syfilis

Mykoplasmová infekce

Chlamydiová infekce

Papilomavirová infekce

Číslo: 1 – Souprava Amies 2 – souprava C. A. T. 3 – suchý tampon 4 – nátěr na sklíčko 5 – srážlivá krev na nepřímý průkaz 6 – seškrab z tvrdého vředu na zástinovou mikroskopii a PCR

Jméno _____

Bi7170c

Datum 3. 12. 2019

Strana 3/4

Úkol 6: Vyhodnocení poševních nátěrů

Při diagnostice vaginálních infekcí je velmi důležitou metodou mikroskopie. Kultivační výsledky mohou být pozitivní i v případě výskytu malého nesignifikantního množství určitých bakterií (např. gardnerel). V tomto je mikroskopie lepší, protože lze sledovat podíly jednotlivých bakteriálních morfotypů, a také další struktury (epitelie včetně těch s adhezovanými bakteriemi, tzv. "clue cells"; bílé krvinky; kvasinky atd.) Někdy jsou do laboratoře zasílána dvě sklíčka: jedno se barví Giemsovým barvením (hlavně kvůli *Trichomonas vaginalis*, protože tento prvok se Gramovým barvením barví špatně), druhé dle Grama (zejména kvůli bakteriím).

Nugentovo skóre BV: _____

Prohlédněte si výsledek poševního nátěru a zaznamenejte výsledek do protokolu. Pomocí následující tabulky se pokuste vypočítat Nugentovo skóre bakteriální vaginózy.

("Morfortyp *Lactobacillus*" = robustní a dlouhé G+ tyčinky; "morfortyp *Gardnerella*" = subtilní gramnegativní či gramlabilní rovné tyčinky; "morfortyp *Mobiluncus*" = subtilní gramnegativní zahnuté tyčinky. "Morfortyp" znamená "bakterie, které v mikroskopu vypadají jako", tzn. že například ne všichni zástupci "morfortypu *Gardnerella*" jsou skutečně gardnerely.)

Nugentův skórovací systém (upraveno):

Skóre	Počet bakterií morfortypu „ <i>Lactobacillus</i> “ na zorné pole	Počet bakterií morfortypu „ <i>Gardnerella</i> “ na zorné pole	Počet bakterií morfortypu „ <i>Mobiluncus</i> “ na zorné pole
0	>30	0	0
1	5-30	<1	1-5
2	1-4	1-4	>5
3	<1	5-30	----
4	0	>30	----

Kritéria pro bakteriální vaginózu podle Nugenta: sedm a více bodů je považováno za téměř jistou diagnózu bakteriální vaginózy, skóre 4 až 6 je intermediární a 0 až se považuje za normální.

Reliability of diagnosing bacterial vaginosis is improved by a standardized method of gram stain interpretation. R P Nugent, M A Krohn, and S L Hillier, J Clin Microbiol. 1991 February; 29(2): 297–301.

Úkol 7: Vyhodnocení poševních výtěrů

Poševní výtěry zpravidla kultivujeme na krevním agaru, Endově půdě, agaru s 10 % NaCl, speciálním krevním agaru pro *Gardnerella vaginalis*, případně též VL agaru (anaerobní kultivace). Jako normální mikroflóru můžeme pozorovat laktobacily: velmi drobné kolonie s viridací. Existuje mnoho druhů laktobacilů s různými nároky na kyslík, ačkoli jsou zpravidla mikroaerofilní. Nicméně někdy vyrostou i aerobně na krevním agaru, jindy na agaru pro gardnerely v termostatu se zvýšenou koncentrací CO₂, a někdy pouze za anaerobních podmínek. Vedle laktobacilů může normální nález zahrnovat i malá množství stafylokoků, enterobakterií a některých dalších bakterií. Laktobacily mohou také chybět, zejména u výtěrů od žen po klimaktériu.

Zapište nálezy a pokuste se učinit závěr (výjimečně ani v případě patogena nebudeme odečítat test citlivosti na antibiotika).

Krevní agar + Endova půda		Agar na kultivaci gardnerel	
Krevní agar s 10 % NaCl		VL agar (anaerobní)	
Závěr: Pozorovali jsme pouze normální vaginální mikroflóru – mikroflóru s patogenem, a to: _____ (nehodící se škrtněte)			